

Sorbus ulleungensis 'Dodong' E - ullungrönn 'Dodong' E

Starkvuxen rönn med stora blomställningar och lysande orangeröd höstfärg

KORT VÄXTBESKRIVNING

- Växtnamn: Sorbus ulleungensis 'Dodong' E - ullungrönn 'Dodong' E
Härdighet: Zon 1-4
Växtsätt: Träd eller flerstammig buske. Medelstor rönn med kraftig grenbyggnad. Höjd 8-10 m.
Blomning: Stora gulvita blomklasar i maj
Frukt: Orangeröda päronformade rönnbär i stora klasar
Blad/grenar: Exotiskt grönt bladverk med stora blad, intensiv orangeröd höstfärg. Kraftiga grenar.
Växtplats: Sol-halvskugga. Bäst i ljusa lägen.
Användning: I parker och hemträdgårdar med tillräckligt utrymme
Övrigt: Bör skyddas mot gnagare. Mycket vindtålig. Något knoppinstabil
- placera ej i lägen som tidigt värms upp på våren.
E-merit: Intensiv höstfärg. Stora blom- och bärlasar.
Ursprung: Utvald av Projekt P80, SLU, Alnarp (från material insamlat av Tor Nitzelius i Sydkorea).

UTFÖRLIG VÄXTBESKRIVNING

Bakgrund/ursprung

År 1980 startade projekt 80, Nya träd och buskar, vid SLU i Alnarp. Huvudmålsättningen var att få fram nya arter och sorter för svensk odling. Nya kloner och frökällor valdes ut bland växter från botaniska trädgårdar, privata trädgårdar, offentliga parker och ur populationer med ursprung i frön som samlats in i naturen. Särskild vikt lades vid att studera klonernas och frökällornas klimattolerans, mottaglighet för sjukdomar och hur de kunde förökas. Sorbus ull. 'Dodong' E var en av de växter som togs fram i projekt 80.

Sorten 'Dodong' E är utvald bland plantor uppdragna ur frön som Tor Nitzelius samlade på den Syd-koreanska ön Ullung-do år 1976. 'Dodong' E är resultatet av urvalsarbete i flera populationer. Sorten har fått sitt namn efter hamnen på ön.

Beskrivning

'Dodong' E har ett frodigt bladverk som ger trädet ett mycket speciellt, spännande och exotiskt utseende. De friskt glänsande, gröna bladen har ljusgröna bladskaft och är mycket stora. På unga träd är de 20-30 cm långa och 15-20 cm breda. Det enskilda bladet är sammansatt av 15-17 småblad. Bladverket får på hösten, även i södra Sverige, fantastiska färger i orange och rött.

Trädet blir 8-10 m högt och 6-8 m brett och är härdigt i zon 1-4. Det har ett stabilt växtsätt med grov grenbyggnad och trubbiga grenvinklar.

Knopparna är stora och rödbruna. De vita blommorna sitter i stora, greniga klasar som påminner om fläderns blomställningar. Fruktarna är stora, droppformade och orangeröda. De sitter i magnifika, hängande klasar.

Det är viktigt att rätt grundstam används vid förädling av 'Dodong' E. Den ska förädlas på grundstam av vanlig rönn, *Sorbus aucuparia*, för att få korrekt utveckling.

Växtplats

Det här är en anspråkslös och tålig rönn för ljusa lägen. Lätt skugga en del av dagen är en fördel jämfört med full sol. 'Dodong' E utvecklas bäst i jord med god tillgång till fukt, men det är mycket viktigt att jorden är väl-dränerad. Den klarar också torrare marker. Den ska däremot inte planteras i täta lerjordar. 'Dodong' E är mycket vindtålig, trots sitt frodiga bladverk.

I ungdomen är träden mycket aptitliga för harar, kaniner och rådjur. Sätt därför alltid gnagskydd runt stammarna.

Vid plantering av träd är det vanligt att alltför liten omsorg ägnas rotsystemens behov av utrymme. Olika miljöer är i det här avseendet olika krävande när det gäller lösningar. Tänk därför igenom i varje enskilt fall hur trädets behov av vatten kan tillgodoses.

Användning

'Dodong' E är vacker i många sammanhang, bland annat som solitär eller i grupp i parkmiljö, i villaträdgårdar, på skolgårdar och i gatumiljö.

Förökning

Förökas genom ympning eller okulering på grundstam av vanlig rönn (*S. aucuparia*, helst av E-typ). Inga sammanväxningsproblem har noterats.

Övrigt

Träden är uppbyggnadsbeskurna i plantskolan. Ytterligare beskärning behövs oftast inte. Det är viktigt att bevaka att trädet kommer igång på växtplatsen inom två år. I annat fall måste man vidta åtgärder för att sätta igång tillväxten. I första hand handlar det om gödsling och vattning. I andra hand om beskärning. Vid normala förhållanden och efter etablering på växtplatsen är den årliga tillväxten 30-50 cm.

Växtbeskrivning/källa

Rune Bengtsson, SLU, Alnarp

Nya träd och buskar. Stad&Land nr 108/1992. Movium/SLU

Producenter av träd inom E-planta ek. för.